

Guide för färghantering samt PDF-export med PDFx4

Här kommer en guide som hjälper dig att använda våra förinställda färg samt exportinställningar. Färginställningarna håller koll på att färg i dokument, bilder och grafik inte konverteras fel eller att icc-profiler av misstag ersätts eller kastas bort.

För ett optimalt resultat ska bilder vara taggade med en icc-profil som talar om vilken färgrymd filen har. Om den saknas eller ersätts fel kan bilden få ett helt nytt utseende! Ej taggade RGB bilder kommer dock att taggas med en RGB-profil per default. Samma färginställningar används i Adobes samtliga program för grafisk produktion. Färginställningen kopplar ihop vilka icc-profiler som ska samverka samt vilka principer som gäller vid filhantering och färgkonvertering. Den exporterade pdfen blir taggad med vald utdatametod (simuleringsprofil) som gjorts i dokumentets färginställningar. Tanken är att pdfen ska simulera tryck på den papperstyp som du valt som arbetsfärgrymd.

Vi har stöd för de vanligaste RGB-färgrymderna, Adobe RGB (1998), sRGB, ProPhoto RGB samt eciRGB v2.

Arbetssätt färghantering

Betrakta ditt arbetssätt som två vägar. En väg in och en utgående mot ett mål. Med vägen in menas t ex en bild som är skapad i en kamera. Förhoppningsvis blev den taggad med en RGB-profil när bilden togs. RGB-profilen beskriver vilken färgrymd bilden har samt hur den ska visas. Tack vare profilen kan du förhandsvisa hur bilden kommer att se ut efter papperstyp och tryckteknik. Om du har rätt färginställning ska alltid den inbäddade, taggade profilen användas före den profil du valt som arbetsrymd i färginställningen! Det är ju först när du öppnat en bild som du ser hur den ser ut, efter det kan du givetvis konvertera till vad som helst, bara du sparar bilden med gällande profil inbäddad (taggad).

Om en bild saknar profil kan man öppna den utan att konvertera den, men då måste man konvertera bilden till t ex lämplig RGB-färgrymd. Här får man prova vilken profil man vill ha efter tycke, smak och resultat. Bilden sparas med inbäddad ny profil! Om du väljer att låta bilder ej ha en inbäddad profil, kommer vårt system att tagga RGB per default. Detta är ej optimalt, men resultatet blir bättre än om bilden färgkonverteras utan taggad profil.

Med väg ut menas vilket mål man har för sin trycksak. Målet är t ex papperstyp och tryckteknik. Till skillnad från Photoshop där man förbereder filer, används färginställningen i InDesign för att tilldela en målfärgrymd. Val av färginställning görs innan dokumentet öppnas. När dokumentet öppnas justeras det så att det matchar ditt nya mål. Du ändrar endast ditt mål inte inmonterat material! Alla bilder och övriga objekt behåller sina inbäddade/taggade RGB eller CMYK profiler!

Installera Ätta45 Malmös profilpaket

Profilpaketet innehåller tre komponenter; icc-profiler, färginställningar samt exportinställning.

- Börja med att avsluta alla Adobe program.

Steg för Mac:

1. Lägg de två icc-profilerna i mappen: Macintosh HD/Bibliotek/ColorSync/Profiles/
2. Lägg de två färginställningsfilerna i mappen: Macintosh/Bibliotek/Application Support/Adobe/Color/Settings/

Steg för Windows:

1. Börja med att öppna Kontrollpanelen... välj mappalternativ... samt fliken visning. Under Dolda filer... kryssa i Visa dolda filer.

(annars syns kanske inte Adobes mapp för settings...)

Lägg de två icc-profilerna i mappen: C:\Windows\System32\spool\drivers\color\

2. Lägg de två färginställningsfilerna i mappen: C:\Användare\"DinAnvändare"\AppData\Roaming\Adobe\Color\Settings\ (AppData mappen kan ligga anorlunda beroende på ditt system. (Mappen kan vara dold om ej "Visa dolda filer" är kryssat under Mappalternativ i Kontrollpanelen!)

Steg 3 är lika för alla OS!

3. Öppna InDesign och läs in Adobe PDF-förinställningen. Gå till Arkivmenyn... Adobe PDF-förinställning... och välj "Definiera..." till höger.

Välj knappen Läs-in till höger i fönstret.

Läs in filerna som ligger under PDFx4_ExportOption i vår profilmapp.

Det finns två val av export. En utan samt en med bildkomprimering. Skillnaden är att komprimering gör PDF-filen mindre i Mb, men resulterar i att bilder får ett mindre tonomfång. Grundinställningen är satt till Automatisk (JPEG) med "Maximal bildkvalitet". Vi rekommenderar ej att gå under "Hög bildkvalitet" eftersom det finns risk för färgstick i t ex gråtoner samt synbara JPEG-skador!

Vid valet att ej komprimera bilder, nedsamlas endast bilders storlek i pixlar per tum till lagom storlek för rådande krav på upplösning.

Exportinställningarna bäddar in typsnitt, tar med utfall samt lägger på skärmärken. All transparens bibehålls och exporterat pdf-dokument är kompatibel med Acrobat och Acrobat Reader 5.0 och senare.

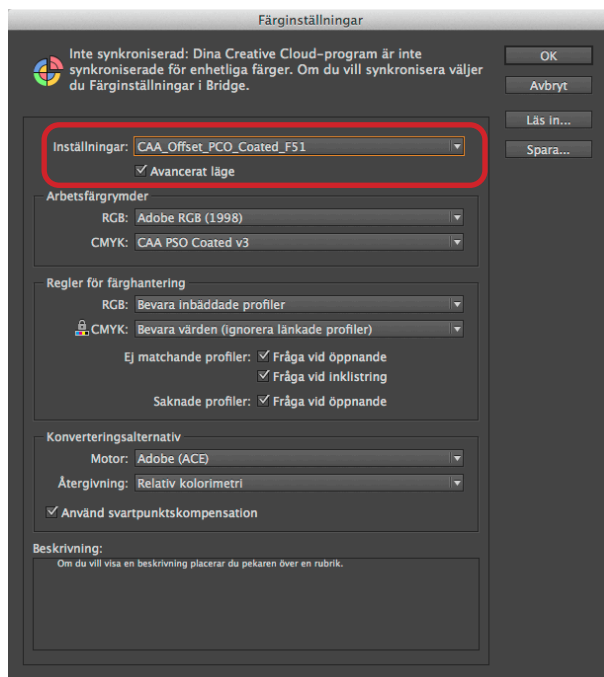
Adobe PDF-dokumentet motsvarar PDF/X-4:2008, en ISO-standard för utbyte av grafiskt innehåll. Mer information om hur man skapar PDF/X-4-kompatibla PDF-dokument finns i användarhandboken till Acrobat.

Den exporterade pdfen blir taggad med vald utdatametod (simuleringsprofil) som gjorts i dokumentets färginställningar. Tanken är att pdfen ska simulera tryck på den papperstyp som du valt som arbetsfärgrymd.

Kontrollera din exporterade pdf i Acrobat! Granska PDF-filen med Förhandsgranska utdata, som du hittar under Verktyg... Tryckproduktion... Här visas simuleringsprofil, övertryck samt separationer. Kontrollera att allt är med, eventuella utfall, rätt dekorfärg!

Guide för färginställningar

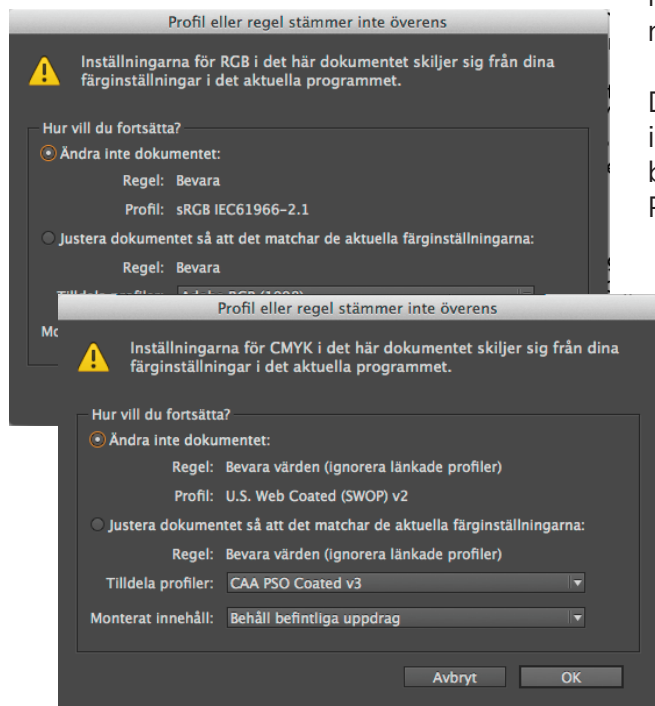
Färginställning används för att koppla ihop vilka icc-profiler som ska samverka samt vilka principer som gäller för dokument samt regler vid färgkonvertering. Val av vilken färginställning som ska råda kan göras i varje enskilt program, men kan även ändras globalt för alla Adobe program i Adobe Bridge. När du vill justera färginställningen görs detta innan du öppnar ett dokument.

Färginställningar finns under menyn Redigera... Det är en liten skillnad i utseendet av inställningsfönstret mellan t ex Photoshop och InDesign. I InDesign kryssar du i rutan "Avancerat läge" och i Photoshop finns det i äldre versioner en knapp som heter "Fler val". De senaste versionerna av Photoshop visar alltid alla val som grund.

Överst finner du en rullist som heter Inställningar. I listan hittar du våra två färginställningar. Utifrån vilken slutdestination du önskar dvs vilken papperstyp som du valt för ditt dokument/papperstyp/tryckmetod. Regler för färghantering samt Regler för konvertering är förinställt.

Öppna det InDesign dokument du vill exportera. Färginställningen känner av vilka inställningar dokumentet har sedan tidigare. Om inställningen skiljer sig kommer du få en fråga om du vill justera dokumentet så att det matchar de aktuella färginställningarna. Frågan ställs vid ej matchande RGB samt CMYK-profil.

Du ändrar endast ditt mål, inte inmonterat material! Alla bilder etc behåller sina inbäddade/taggade RGB eller CMYK-profiler!

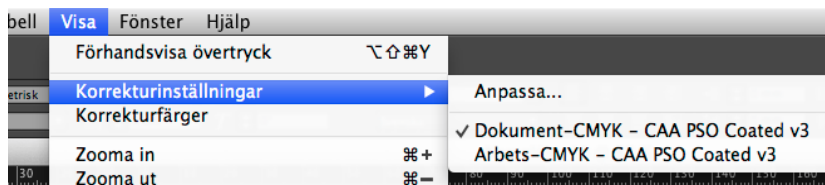
När dokumentet sparas kommer den nya färginställningen följa med dokumentet. På det viset vet du vilken arbetsmetod dokumentet använde senast.

Största fördelen med att använda RGB-bilder i ditt dokument är att du endast behöver en originalbild, som du kan exportera optimerat för olika papperstyper samt rådande tryckteknik.

OBS! Alla RGB-bilder kan med de senaste Photoshop versionerna ha inbäddade icc-profiler. Dock finns det äldre Photoshop versioner som ej kan bädda in icc-profiler i PNG-formatet. Vi rekommenderar följande filformat för bilder: PSD eller Tiff är optimalt men tänk på att använda JPEG-formatet med maximal bildkvalitet, eftersom att komprimeringen delvis förstör tonomfånget.

Export av tryckbar pdf

När ditt dokument har öppnats kan du kontrollera att din färginställning matchar det mål du valt. Under menyn Visa... Korrekturställningar, finns aktuella mål-profiler redovisade. Dokument-CMYK och Arbets-CMYK skall ha samma mål-profil! Med hjälp av dessa kan man förhandsvisa hur tryckresultatet kan se ut efter den papperstyp målet ska matcha. För att förhandsvisa tryckresultat, välj alternativet "Korrekturfärger" i Visa-menyn! När förhandsvisning är aktivt är valet "Korrekturfärger" markerat med en bock.

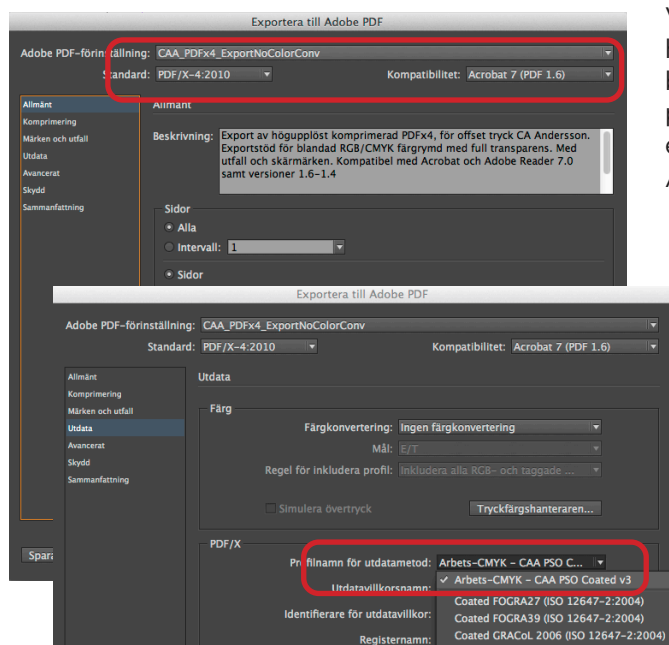

För att få en rättvis förhandsvisning krävs att du har en bildskärm som är kalibrerad samt är kvalificerad för grafisk produktion.

Dock kan man se mer eller mindre tendenser med en vanlig skärm.

Export i InDesign

Exportera finns under menyn Arkiv... Exportera. Välj var din pdf-fil ska sparas samt att ditt format skall vara PDF (utskrift).

Välj vår exportförinställning i rullisten som du har installerat tidigare. Exportinställningarna bäddar in typsnitt, tar med utfall samt lägger på skärmärken. All transparens bibehålls och exporterat PDF-dokument är kompatibel med Acrobat och Acrobat Reader 5.0 och senare.

Adobe PDF-dokumentet motsvarar PDF/X-4:2008, en ISO-standard för utbyte av grafiskt innehåll. Mer information om hur man skapar PDF/X-4-kompatibla PDF-dokument finns i användarhandboken till Acrobat.

Dokumentet färgkonverteras ej under exporten, men varje inmonterat objekts icc-profil inkluderas. Färgkonverteringen sker först i våra system.

Den exporterade pdfen blir automatiskt taggad med vald utdatametod (simuleringsprofil) som gjorts i dokumentets färginställningar. Tanken är att pdfen ska simulera tryck på den papperstyp som du valt som arbetsfärgrymd.

OBS! Det finns en bugg i Adobes export som är lätt att åtgärda! Om en gul varningssymbol uppträder vid fliken Sammanfattning när man läst in en exportinställning. Gör följande!

1. Exportera en PDF. I exportinställningar, gå till rullisten Standard, välj "PDF/X 1a:2001".
2. Gör om valet men byt till rätt standard: PDF/X-4: 2010! Färgkonvertering skall nu stå på "Ingen färgkonvertering". Regel för inkludera profil: Skall vara: Inkludera alla RGB- och taggade käll- CMYK profiler!
3. Spara och ersätt PDF-inställningen! Nu är buggen löst, och du kan exportera!

Under valet Tryckfärgshanteraren... Kan du själv välja om en dekorfärg ska exporteras som CMYK eller som dekor. Vi rekommenderar att använda t ex Pantones biblioteksfärger, då de är beskrivna i L*a*b*. Vårt system kommer att översätta L*a*b* till CMYK så nära det går, istället för ett standardvärde!

Checklista med riktlinjer för Dokument samt PDF/X-4

Dessa riktlinjer följer delvis de riktlinjer framtagna av: Grafiska Företagen, Svenska Förläggareföreningen, Sveriges Annonssörer, Sveriges Kommunikationsbyråer och Sveriges Tidskrifter.

Denna checklista har utdrag från versionen 2015-12-01 och finns på: www.grafiska.se/checklista

Riktlinjerna/Checklistan kan användas både för så kallade "Öppna dokument" (t ex InDesign-, Illustrator- eller Quark XPress-filer) och "Låsta dokument" (någon variant av PDF-formatet), företrädesvis bör PDF/X-4 användas.

Allmänna riktlinjer, öppet dokument

1. Se till att samtliga bildfiler inklusive logotyper och övriga inmonterade objekt är bifogade och korrekt länkade. Om ni vill skicka det öppna dokumentet användes med fördel layoutprogrammets "packa"-funktion (eller motsvarande) för att säkerställa att typsnitt och länkade element blir bifogade.

2. Skicka med alla typsnitt, men undvik om möjligt TrueType-typsnitt (se även punkt 8 nedan)!

3. Ange tydligt om så kallade markeringsbilder eller OPI-bilder används, som vi måste byta ut!

För PDF/X-4

4. Vi uppmanar att kunder använder PDF/X-4, som stödjer blandat bruk av CMYK, RGB-bilder, lager och transparens. Fördelen med att använda PDF/X-4 är att dokumenten är kontrollerade, "preflightade", enligt specifikationer som tillämpas i den programvara som utför preflighten. De internationellt accepterade preflightinställningarna för olika tryckförhållanden publiceras av Ghent PDF Workgroup på deras webbsida www.gwg.org. Våra system använder preflight som skapar preflightrapportering vid rippningstillfället. Eventuella fel eller varningar redovisas i en PDF per sida, eller direkt via portaltjänst. Preflight kan även rätta till eventuella fel i PDF-dokumentet. Vi kan ta fram speciella preflightinställningar för dina produktioner. Läs mer om filformatet PDF/X under punkt 21.

Generella punkter att beakta

5. Presentera utskrifter/skiss i PDF-form för att visa hur en mer komplex produkt ska sättas ihop. Om färgkorrekta förprovtryck framställs har dessa produceras med toleranskrav enligt ISO 12647-7. Tänk på att provtryck ska betraktas i lämpligt ljus med rätt färgtemperatur för att visa rätt färg! Om ni ej har tillgång till eget certifierat ljus, kan dagsljus fungera bra. Tänk dock på att ej stå i direkt solljus! CA Andersson erbjuder korrektur via webportal som förhandsvisar rippad sida ner på pixelnivå. Portalen har dessutom ett approvals-system som låter dig godkänna en hel produkt, eller enskilda utbytta sidor.

6. Faktisk bildupplösning för fotografiska bilder (efter att skalning skett i layoutprogrammet) ska vara 2 × vald raster-täthet, vilket oftast innebär minst 300 ppi. Streckbilder (bitmap) skall vara minst 600 ppi, men bör vara 1200 ppi. (not: ppi, pixlar per tum anges ibland felaktigt som dpi, dots per tum)

7. Vi rekommenderar PSD eller Tiff som optimalt filformat för bilder men tänk på att använda JPEG-formatet med maximal bildkvalitet, eftersom att komprimeringen delvis förstör tonomfånget samt ger mer eller mindre synliga JPEG skador. Undvik i allmänhet kraftig komprimering på JPEG-filer (medel till lägst kvalitet). Fråga gärna oss om lämpligaste filformat för din produktion.

8. Använd köpta originaltypsnitt och bifoga dessa (gäller även för PDF-filer! Det finns typsnitt som inte bäddas in i PDFer trots att detta är aktiverat). Se till att kursiva, feta och andra varianter av använda typsnitt är äkta (dvs t ex ej kursiverat med "kursivera text" knapp). Manipulera inte den äkta varianten med hjälp av layoutprogrammets meny.

9. Då dekorfärg enligt Pantones färgsystem används, ska samtliga dekorfärger beskrivas efter vilken papperstyp dokumentet ska tryckas på (C = bestruket eller U = obestruket papper). Använd de på förhand angivna färgerna i Pantones bibliotek. De är beskrivna i L*a*b* (= färgreceptets absoluta färgreferensvärde) och kan konverteras mer exakt mot referensvärdet än om färgen är beskriven med ett standard CMYK-värde. Våra digitalpressar kan använda färgens L*a*b*-värde för att komma närmare referensen med CMYK. Det går dessutom att använda en femte färg för att matcha de svåraste nyanserna. Om egna framtagna dekorfärger ska användas vid tryckning måste exempel skickas i fysisk form till oss. Om tryckning sker med enbart CMYK ska normalt inte dekorfärger användas i dokumenten. Om Dekor-färger finns med kommer de att konverteras automatiskt.

10. Använd rätt färginställning med respektive ICC-profil för aktuell papperstyp och tryckmetod. Kontrollera med oss om generella profiler från t ex Adobe, ECI eller VIGC kan användas, eller de som vi rekommenderar för aktuell produktion. Vi har fullt stöd för: Adobe RGB (1998), sRGB, ProPhoto RGB och eciRGB v2.

11. Kontrollera att ingen text som skall tryckas i enbart svart ligger i färgen "passmärken", eller är angiven som en färgblandning i CMYK.

12. Passmärken definieras med färgen "passmärken".

13. Kontrollera att du har angett parametrar för övertryck eller ursparning rätt, liksom svällning. Rådfråga vår prepressavdelning om du är osäker om vad som lämpar sig för din produktion!

14. Stans, big eller andra markeringar kan med fördel markeras med dekorfärg. Namnge färgen som STANS, BIG, PERF etc och se till att färgen inte är av typen process samt ge den en klar färgnyans som syns! Tänk på att sätta linjer eller fyllningar som övertryckande under Attribut!

14. Rätt sidstorlek, skuret format = dokumentformat.

15. Uppslag definieras som två sidor.

16. Omslag utan rygg definieras som två sidor.

17. Omslag med rygg definieras som en sida, framsida, rygg och baksida räknas in i formatet. Tänk på att papper och kartong är ett levande material! Vi hjälper gärna till med att ge dig ett så exakt mått som möjligt.

18. Skyddsomslag definieras som en sida inklusive flikar och tillägg för pärmtjocklek och utfall.

19. Pärmoöverdrag definieras som en sida med 15 mm tillägg för pärm och fals längs alla fyra kanterna. Vi hjälper gärna till med att ge dig ett så exakt mått som möjligt.

20. Se till att utfallande bilder, tonplattor och andra utfallande objekt uppåt, nedåt och utåt ligger minst 3 mm utanför formatet och i innermarginalen/bunten kant i kant.

21. Det finns många sätt att skapa PDF-filer, men alla lämpar sig inte för tryckteknisk användning. Filformatet PDF/X (ISO 15930) beskriver ett antal varianter av PDF som lämpar sig för trycksaksproduktion, där interaktivitet (länkar, film, ljud, ifyllnadsfält) inte får inkluderas i dokumenten. För de flesta typerna av trycksaksproduktion lämpar sig PDF/X-4 bäst, vilket medger att man använder vad som brukar kallas ett "RGB-baserat" arbetsflöde. Bilder kan ligga i färgrymden RGB, och PDFerna kan innehålla redigerbar transparens- och lagerhantering. Vår exportguide beskriver hur PDF/X-4 används!